
Møtedato:	12.11.09
Dokumentdato:	04.11.09
Saksbehandler:	Janne Dugstad, Fred E. Nilsson
Saksnummer:	06/1332

Sak 58/2009 Bachelorstudium i Lysdesign

Vedtak:

1. Det startes et utviklingsarbeid gjennom opprettelse av prosjektgruppe for tettere kobling mellom studiene Lysdesign og Visuell kommunikasjon. Prosjektgruppen skal vurdere struktur og alternativ organisering
2. Avdelingen skal vurdere å øke aktivitetsnivået innen oppdrag, etter- og videreutdanninger
3. Det anbefales midlertidig opphold av opptak til utdanningen innen Lysdesign høsten 2010.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Høgskolen, ved Avdeling for optometri og synsvitenskap (AFOS), har i mange år hatt faglig nærhet og forbindelser til lysbransjen og organisasjonen Lyskultur. Medlemsbedriftene i Lyskultur identifiserte kompetansebehov på flere nivåer og ønsket i samarbeid med HiBu å etablere en kvalitetssikret lysdesignutdanning, et senter for etter- og videreutdanning, et ansvarlig miljø for mer systematisk FoU innsats og laboratorievirksomhet, samt et miljø for innovasjon.

Lyskultur og HiBu inngikk i 2005 en formell avtale tilknyttet et studietilbud innen lysdesign. I avtalen ligger det også gjensidige forpliktelser om å utvikle et nasjonalt kompetansesenter for lys og belysning i Drammen, som er kompletterende til andre fagmiljøer i Norge og har faglige fokus på lys og helse, styringssystemer og energiøkonomisering.

Utdanning i lysdesign

Arbeidet med å etablere en lysdesignutdanning resulterte i 2003 i en rapport med forslag til en studieplan for et treårig bachelorstudium. Styret fattet i sak 98/03 vedtak om å etablere en bachelorutdanning i lysdesign. Flere muligheter for faglig tilhørighet ble vurdert, både internt i HiBu og eksternt. På grunnlag av økonomiske og faglige vurderinger ble studieplanen omarbeidet til et toårig kandidatstudium. Studiet ble igangsatt høsten 2005 med 20 studieplasser pr kull. Høgskolens styre vedtok i desember 2006 å etablere et bachelorstudium i lysdesign med oppstart høsten 2007, samt å tilby kandidatene fra den toårige utdanningen et påbyggingsår som ga bachelorgrad.

Internasjonale studieplaner og den innledende prosjektgruppens anbefaling er lagt til grunn for utformingen av bachelorutdanningen i lysdesign. Det er forutsatt at lysdesign har felles emner med visuell kommunikasjon, og studentbedrift er obligatorisk. Dette gir

Styresak – Høgskolen i Buskerud

økonomisk effektivitet og tverrfaglighet. Det er tilsatt medarbeidere med ulik faglig bakgrunn, som utfyller hverandre godt og til sammen dekker hele spennet av fagområder tilknyttet lysdesign.

Finansiering av lysdesignutdanningen

Lyskultur forpliktet seg til å aktivt arbeide for å skaffe finansiering til 50% av studieplassene til lysdesignutdanningen i perioden 2005-2008. Lyskultur etablerte Lysdesignalliansen (LA) både for å skape engasjement og finansiering. Bedrifter i bransjen har vært betalende partnere i LA på ulike nivåer. Bransjen har også donert en betydelig mengde utstyr som benyttes i lyslaboratoriet. Lyskultur/LA forpliktet seg tilsvarende å delfinansiere påbyggingsåret for de samme to kullene, og var ferdig med sine økonomiske forpliktelser sommeren 2009. Det viste seg vanskelig å skaffe nok partnere ift høgskolens økonomiske og avtalefestede behov, så bidraget fra bransjen har vært 20% (500⁷) lavere enn forutsatt. Det har vært svært utfordrende å inndrive midlene.

Høgskolen søkte kunnskapsdepartementet om studieplasser utenfor rammen til lysdesign i 2004, 2005 og 2006, men fikk ikke tilslag. Høgskolen har selv tildelt 50 studieplasser til bachelorutdanningen. 20 av disse er omdisponert internt (10 i hhv 2005 og 2006), hvorav 11 fra bachelorutdanningen i optometri. I 2007 og 2008 valgte høgskolens styre å utøke egen ramme med hhv 10 og 15 studieplasser til lysdesign. I 2009 ble det tilført ytterligere 5 studieplasser, til tross for at det i styresak 87/06 heter: ”En utvidelse til bachelorutdanning medfører et behov for ytterligere 20 studieplasser i 2009”.

Finansiering til 50 studieplasser er ikke nok til å drifte tre kull i en bachelorutdanning¹, noe AFOS' og lysdesignsatsingens spesifikke økonomiske situasjon bekrefter. Vanligvis regnes ca 75 studieplasser som nødvendig for at en bachelorutdanning kan bære seg økonomisk.

Annen faglig oppbygging

Det har hele tiden vært en forutsetning at lysdesign skal bygges opp som et *fagområde*, med utvikling gjennom fagaktiviteter i tillegg til utdanningen. Høgskolen har hatt en tverrfaglig tilnærming og både AFOS, det helsefaglige miljøet og teknologimiljøet i HiBu er involvert i disse satsingsområdene, så vel som Papirbredden innovasjon, ETV nettverket, Husbanken, Drammen kommune, Buskerud fylkeskommune, Innovasjon Norge og NFR. Det er etablert kursvirksomhet, regionalt utviklingsprosjekt, innovasjonsprosjekter og forskning tilknyttet lysdesign. Finanskrisen kom imidlertid svært ubeleilig i forhold til oppbygging av denne typen aktiviteter, og lysbransjen har grunnet økonomi trappet sitt engasjement kraftig ned. Dette gir seg utslag i sterkt redusert kursmarked, samt liten grad av bransjeinvolvering i innovasjons- og utviklingsprosjekter.

Veien videre

Høgskolen må enten utøke rammen til bachelorutdanningen i lysdesign med ytterligere 20-25 studieplasser, eller la være å ta opp studenter hvert 3. år.

Det anbefales at HiBu i 2010 ikke tar opp studenter til bachelorutdanningen i lysdesign, men benytter studieåret 2010/2011 til å bygge tettere relasjoner mellom fagmiljøene innen lysdesign og visuell kommunikasjon, samt andre relevante faggrupper i HiBu, Oslofjordalliansen og eventuelt andre institusjoner. Egen mandat gis for arbeidet, jf notat vedrørende oppretting av prosjektgruppe

Styresak – Høgskolen i Buskerud

Videre må det etableres et bredere tilbud tilknyttet etter- og videreutdanning. Forholdet til og samarbeidet med Lyskultur og Lysdesignalliansen må vurderes og nye avtaler må eventuelt inngås. Det utarbeides en plan for videre utvikling av faglig profil tilknyttet lysdesignmiljøet.

Det tas deretter opp studenter til bachelorutdanningen i lysdesign i 2011 og eventuell utvidelse av måltall eller opprettholdelse av opptaksstopp hvert 3. år vurderes da.

¹ Det er høsten 2009 registrert 63 heltidsekvivalenter i bachelorutdanningen i lysdesign..

Saksdokumenter:

1. Sak: 98/03 Etablering av bachelorutdanning i Lysdesign
2. Sak 87/06: Oppbygging av fagområdet Lysdesign ved Høgskolen i Buskerud
3. Måltallssaker 2003-2008
4. Oppretting av prosjektgruppe for vurdering av tettere kobling mellom studiene og alternativ struktur/organisering, datert 03.11.09. Vedlegg 1.

Rektors sign.:

Dato: